

Гнатенко Ірина. Сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи формування інноваційного кластерного угруповання в умовах COVID-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2021. Випуск 1-2. С. 68-77.

DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2021.01.068>

УДК 330.341.2:338.242.2
JEL Classification O 10

Гнатенко Ірина

д.е.н., доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнесу
Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна

E-mail: q17208@ukr.net

ORCID: 0000-0002-0254-2466

СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-БЕЗПЕКОВІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КЛАСТЕРНОГО УГРУПОВАННЯ В УМОВАХ COVID-19 НА ЗАСАДАХ СТАЛОСТІ, ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація

Вступ. Розбіжності у розумінні основних управлінських та інформаційно-безпекових підходів формування інноваційного кластерного угруповання МСП з великими промисловими підприємствами свідчать про неоднозначність способів вимірювання і оцінювання такої взаємодії та сфери її застосування, що в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції потребує подальшого дослідження.

Методи. В статті використано історично-логічний метод; метод систематизації, класифікації й теоретичного узагальнення; метод інституціонального аналізу; метод системного аналізу; метод логічного аналізу і синтезу; метод графічного аналізу.

Результати. Доведено, що кооперація виробничих МСП з великими промисловими підприємствами висуває до них певні вимоги. Перш, ніж намагатися кооперувати з великими промисловими підприємствами, виробниче МСП повинно мати чітке уявлення про стан своєї діяльності, власний потенціал та його використання, становище на ринку товарів і послуг відносно конкурентів. Тому в роботі розроблено процедуру діагностики стану діяльності виробничого МСП, провідним у якій є оцінювання його платоспроможності. Конкурентоспроможність виробничого МСП, його потенціал та стійкість оцінюються з використанням наявних способів. Виробничі МСП різняться за масштабом та видами діяльності, політикою її фінансування, ступенем інтегрованості в економіку регіону чи виробничий кластер, що зумовлює множинність напрямів їхньої підтримки діяльності.

Перспективи. Ринкову підтримку виробничих МСП доцільно скеровувати на активізацію їхньої діяльності – допомогу в пошуку ринків збуту, замовників та ділових партнерів, використання механізмів адаптації підприємств з використанням всього спектру можливостей адміністративної підтримки. Кооперація виробничих МСП з великими промисловими підприємствами як різновид ділового партнерства може відбуватися не лише у традиційних формах, але й з використанням її найпоширеніших організаційно-економічних моделей – сублідряд, франчайзинг, лізинг та венчурний бізнес. Використання такого спектру організаційно-економічних моделей кооперації сприятиме задоволенню інтересів кожного з її учасників і зміцненню економіки регіону.

Ключові слова: сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи, інноваційне кластерне угруповання, Covid-19, сталість, децентралізація, євроінтеграція.

Вступ.

На сучасному посттрансформаційному етапі розвитку України виникає необхідність розробки й/або вдосконалення механізмів підтримки діяльності виробничих малих і середніх підприємств

(МСП) країни, що дозволить зміцнити їхню економічну безпеку, і зміни акцентів на забезпечення "життєздатності" цього сектора економіки як базису національної та регіональної конкурентоспроможності. Особливої важливості проблеми цього спектру набувають в умовах інтенсифікації економіки в глобальну та мегарегіональні економічні системи.

Перспективи діяльності виробничих МСП залежать від їхньої конкурентоспроможності, фінансової стійкості та платоспроможності, ефективності функціонування та використання ресурсів, а також від рівня розвитку підприємництва в державі, раціональності галузевої структури економіки, динаміки обсягів виробництва та реалізації продукції в регіональному та галузевому розрізі, конкурентоспроможності економіки в цілому, що актуалізує тему дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Управлінська діяльність всередині підприємства, а також забезпечення та підтримка діяльності виробничих МСП ззовні спрямовані на вирішення двох ключових завдань – забезпечення розвитку та забезпечення належного рівня економічної безпеки. Причому, рівень економічної безпеки виробничих МСП, від якого залежатиме політика підтримки їх діяльності, є не статичним, а містить такі три компоненти:

- наявний рівень економічної незалежності підприємства (щодо ресурсного забезпечення виробничо-господарської та фінансової діяльності, формування необхідної матеріально-технічної бази тощо);
- рівень економічної ефективності функціонування підприємства;
- здатність до подальшого розвитку (збільшення обсягів та покращення ефективності фінансово-господарської діяльності, формування раціональної територіально-галузевої структури, підвищення рівня конкурентоспроможності тощо) [1, 2, 6-7].

Лише із включенням в аналіз необхідності підтримки діяльності виробничих МСП його можна вважати повноцінним, а саме, буде враховуватися забезпеченість суб'єктів підприємницької діяльності необхідними ресурсами та матеріально-технічною базою для ведення господарської діяльності (без яких не може функціонувати жоден суб'єкт господарювання), оцінюватися доступ до цих ресурсів та аналізуватиметься ефективність їхнього використання, а також доцільність заходів, спрямованих на покращання ефективності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності. Виходячи з викладеного, до сукупності критеріїв та показників, які характеризують стан діяльності виробничих МСП, необхідно включити показники базових елементів внутрішньої структури економічної безпеки [3-5, 8-10]. До базових критеріїв економічної безпеки виробничих МСП віднесено потенціал розвитку, зношеність матеріально-технічної бази, фінансово-економічні показники діяльності, рівень злочинності щодо суб'єктів підприємництва, дієздатність системи забезпечення належного рівня комерційної таємниці та майнової й особистісної безпеки підприємств, що доцільно розглянути в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції.

Мета.

Мета статті – дослідити сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи формування інноваційного кластерного угруповання в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції.

Методологія дослідження.

У процесі дослідження використані такі спеціальні методи наукового пізнання: історично-логічний метод (при дослідженні еволюції змін значення МСП в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції); метод систематизації, класифікації й теоретичного узагальнення (використання потенціалу взаємодії МСП та великих підприємств); метод інституціонального аналізу (при дослідженні сучасних управлінських та інформаційно-безпекових

підходів формування інноваційного кластерного угруповання); метод системного аналізу (при дослідженні чинників впливу зовнішнього середовища на діяльність МСП); метод логічного аналізу і синтезу (при побудові процедури формування кластерного угруповання); метод графічного аналізу (при розробці структури кластера промисловості).

Результати.

Тривала робота підприємства забезпечується правильністю вибору стратегічних орієнтирів, що сприяє стійкому розвитку підприємства, забезпеченню його економічної безпеки, підвищенню конкурентоспроможності продукції чи послуг тощо. При цьому зростання та розвиток за своїм тлумаченням не збігаються. Зростання – це зазвичай збільшення розмірів підприємства, розширення обсягів випуску продукції, чисельності персоналу тощо, а розвиток – це, перш за все, якісна та оновлена ефективна зміна господарської системи, удосконалення технологій виробництва, організації труда, якості продукції тощо. Зростання є складовою позитивної траєкторії економічної динаміки та частиною розвитку підприємства (життєвого циклу). З такою думкою можна погодитися частково. Інколи розвиток зрештою призводить до руйнації та знищення суб'єкта управління. Це відбувається внаслідок негативного впливу зовнішнього середовища та нерациональних дій управлінців МСП, спрямованих на адаптацію до такого середовища. Тобто підвищення опірності дестабілізуючому впливу зовнішнього середовища можливе лише за умов втручання людського чинника – управлінця МСП, який коригує наслідки цього впливу для підприємства.

Діяльність виробничих МСП поряд з виявленими перевагами характеризується значною вразливістю їхньої діяльності до змін зовнішнього середовища, недостатньою професійною компетенцією керівників-власників, умовно постійним дефіцитом ресурсів, відсутністю потужностей задоволення зростаючого попиту та виходу на нові ринки, відсутністю інформаційного забезпечення щодо умов ринку та його учасників через їх значну кількість тощо.

Перелічене є потенціальними загрозами діяльності виробничих МСП, ще одним із недоліків яких є відсутність інтересу з боку держави стосовно стабільності та збереження на ринку.

Отже, успішне функціонування виробничих МСП у довгостроковій перспективі можливе при активній зовнішній підтримці як з боку держави, так і різноманітних об'єднань і фінансових установ. Саме на МСП, зокрема виробничі, має бути спрямована основна підтримка держави в регуляторній сфері. Це стосується не лише прямої фінансової допомоги, а й спрощення умов функціонування, покращення фіскальної політики та стимулювання впровадження інноваційного продукту, підтримка державними органами чи інституціями окремих функцій управління (на рівні аутсорсингових операцій) та ін. Саме в комплексі державної, галузевої та локальної політики можливий розвиток сектора МСП, які мають стати основою національної економіки та забезпечувати середній клас населення, який у всіх країнах є базисом нації та державного розвитку.

Розглянуті моделі мають межі використання, перехід за які свідчить про необхідність невідкладної підтримки їхньої діяльності, результати якої значно відрізняються одне від одного. Жодна із наведених моделей оцінювання передумов підтримки діяльності МСП не має еталонного показника. Лише залучення комплексу методів, в яких відображено світовий та вітчизняний досвід, дає змогу отримати найоб'єктивнішу перспекцію розвитку підприємства, оцінити стійкість та зробити висновки щодо подальшої діяльності МСП з урахуванням можливої адміністративної та ринкової підтримки.

Практичне застосування дискримінантних багатофакторних моделей оцінювання передумов підтримки діяльності МСП в Україні в сучасних умовах стримується, насамперед, через вплив таких чинників:

- відсутність методичних розробок, що дозволяють використати світові моделі в умовах національного законодавчо визнаного стандарту фінансової звітності для МСП;
- неможливість використання порогових значень показників моделей, розроблених для

інших країн в інший проміжок часу, для визначення меж банкрутства та стійкості сучасних українських МСП;

• відсутність забезпечення реальної відповідності балансової та ринкової вартості активів в сучасних умовах.

Так, використання наведених факторних моделей веде до протилежних висновків, що не дає можливості вибрати одну з них, яка б була спроможна адекватно оцінити стан підприємства. Тому є необхідність у розробленні методики оцінювання передумов підтримки вітчизняних МСП, оцінювання ризику їхнього банкрутства і визначення ролі чинників, що впливають на їхню спроможність.

Наступний етап дослідження спрямовано на розроблення моделі комплексного інтегрального оцінювання динаміки стійкості МСП. Від об'єктивності оцінки залежить результативність попередження кризи або її подолання. Через помилкові оцінки та невизначеність вибору з наявних розглянутих методик неправильним є вибір напрямку розвитку МСП. Підприємство продовжує залишатися в скруті незалежно від того, наскільки близьке воно до стійкості. Аналіз наближення до банкрутства дозволяє виявити наявність фактичних ознак кризи підприємства, але в жодному разі не встановлює факт його банкрутства.

Досвід діяльності МСП доводить, що для її теоретичного та практичного дослідження важливим є комплексний підхід до оцінювання сукупності наявних ресурсів. Тому діяльність МСП розглядається у тісному співвідношенні з наявними регіональними ресурсами, що впливають їхню функціонування, визначають специфіку та перешкоди формування. В цілому ресурси певної території формують зовнішнє середовище, яке впливає на складові внутрішнього середовища МСП, стимулює або обмежує його розвиток. Загалом зовнішнє оточення МСП містить нормативно-правові, економічні, соціально-культурні та інші чинники, в межах яких МСП функціонують та до змін яких вони повинні пристосовуватися (табл. 1).

Таблиця 1. Чинники впливу зовнішнього середовища на діяльність МСП в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції*

Чинники	Характеристика
Нормативно-правові	Тип політичного режиму; політичне лобювання інтересів МСП; взаємовідносини уряду та опозиції, регуляторна політика МСП, гармонізація українського законодавства з законодавством ЄС
Економічні	Бюджетна політика; система оподаткування; банківська структура; інвестиційна діяльність; курс національної валюти; інфляційний рівень; відсоткова банківська ставка, антимонопольне регулювання, ринкова інфраструктура; диверсифікація економіки; цінове регулювання, стан експортно-імпортової політики; кредитна політика
Соціально-культурні	Чисельність населення; зайнятість і безробіття; міграція; система освіти, забезпечення підвищення кваліфікації та перенавчання підприємницьких кадрів; грошові доходи населення; профспілковий рух; національний менталітет; цінності та норми поведінки людей; кількість і структура сімей, їхні традиції; релігійні вірування; міжнародні, міжгромадянські стосунки
Науково-технічні	Технологічні нововведення та інноваційна активність; науково-технічний прогрес; дослідження у сфері галузевих наук
Природні	Корисні копалини; кліматичні умови; стихійні лиха
Організаційні	Форма державної та регіональної підтримки малого підприємництва, функціонування органів реєстрації підприємницької діяльності
Екологічні	Екологічне регулювання рівнів шкідливих відходів виробництва, екологічне регулювання для малих підприємств, обмеження нанесення шкоди навколишньому середовищу

* Джерело: [7]

На сучасному етапі зазначені чинники зовнішнього середовища функціонування МСП відрізняються:

• мінливістю – швидкістю, з якою змінюються чинники зовнішнього середовища, що визначається в певних показниках (збільшення рівня інфляції, зниження рівня зайнятості, скорочення доходів населення тощо);

• невизначеністю – обмеженістю доступу якісної та кількісної інформації. Найбільш це проявляється у недостатній поінформованості керівника (або власника) МСП щодо змін нормативно-правового законодавства, податкової системи, пільгових програм тощо;

• взаємозв'язком – взаємозалежністю чинників зовнішнього середовища між собою, тобто рівень зміни одного з чинників відбивається на іншому;

• складністю – значною різноманітністю масиву чинників зовнішнього середовища, що мають вплив на діяльність підприємства. Як наслідок, чим більше чинників зовнішнього середовища впливають на діяльність певного підприємства, тим складнішим є механізм формування відповідних дій.

Зазначені чинники зовнішнього середовища в процесі взаємодії з підприємством ведуть як до позитивних зрушень у сфері МСП, так і до негативних.

Постає потреба формування дієвої системи стимулів, що сприятимуть активізації найпоширеніших організаційно-економічних моделей кооперації (субпідряд, франчайзинг, лізинг та венчурний бізнес) виробничих МСП з великими промисловими, що є основою ринкової підтримки діяльності МСП. Основним напрямом систематизації таких стимулів є формування кластерів підприємств. За рахунок такого симбіозу збільшуються конкурентні переваги всіх суб'єктів, які співпрацюють один з одним, та, як наслідок, формують співтовариство "кластер" у складі підприємств, організацій, установ та інших учасників. Кластерний підхід є найважливішою спробою відродити мале і середнє підприємництво. Враховуючи досвід реалізації кластерного підходу в світі, виділено такі етапи його створення у Україні:

• визначення за допомогою географічної кон'юнктури та історично-еволюційної спеціалізації стратегічно важливих для регіонального розвитку галузей промисловості;

• формування організаційної структури, де будуть концентруватися дії кластеру;

• добір підприємств-учасників кластера, в тому числі кластерного ядра;

• формування напрямів діяльності кластера;

• залучення комплексу правових, кадрових, ресурсних, фінансових (власні, залучені кошти) засобів, що стимулюють ефективну діяльність кластерного угруповання.

Формування кластерів в Україні сприятиме вдосконалення інноваційної політики, нормативно-правової бази, достатній рівень розвитку промислової інфраструктури тощо.

На нашу думку, кластер – це географічно локалізована сукупність взаємодіючих суб'єктів економічної діяльності (малих, великих та середніх підприємств, які функціонують у промисловості, постачальників, фінансових організацій, науково-дослідних центрів, органів регіональної влади), що об'єднані одним технологічним процесом, результатом якого є кінцевий продукт, створений зусиллями всіх учасників процесу, починаючи з тих, хто займався науковими розробками та підготовкою кадрів, і закінчуючи технологістами, пакувальниками та дилерською мережею. Структуру кластера промисловості, який запропоновано для використання, подано на рис. 1.

Організація і функціонування кластера, зображеного на рис. 1, може відбуватися як організовано, так і стихійно. Але в сучасних умовах розвитку регіональної економіки вважаємо, що необхідний лідер, який ініціював би цей процес, наприклад, велике промислове підприємство, в якого є достатні ресурси, місцеві органи влади або група малих підприємств за допомогою сторонніх фахівців.

Рис. 1. Процедура формування кластерного угруповання в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції*

* Джерело: [8]

Таким чином, у процесі впровадження кластерної моделі необхідним є лідерство галузі, місцевої влади і представників підприємництва. Лідерам галузі потрібно визначити пріоритети кластера. Лідерство влади полягає в забезпеченні своєчасного реагування на потреби галузі та визнанні пріоритетності кластерів. Ініціатива впровадження на перших етапах такого кластера повинна відбуватися за особистої участі місцевої влади, для якої ідея створення кластерної структури надає потенційні можливості для розширення податкової бази поповнення доходної частини бюджету, скорочення витрат на виплати з безробіття тощо (рис. 2).

З метою створення передумов кооперації діяльності великих промислових підприємств та виробничих МСП пропонуємо створити дорадчий орган – Центр підтримки кластерної моделі у промисловості, який буде підтримувати дію кластерної моделі у промисловості, зокрема в певній галузі на рівні регіону. Такий Центр має створюватися за допомогою вже діючих об'єднань, асоціацій або спілок підприємців, що засновані за погодженням місцевих органів влади. Рациональний буде створення Центру підтримки кластерної моделі на базі вже діючих місцевих та регіональних галузевих рад підприємців. У пропонованому Центрі підтримки кластерної моделі у промисловості у складі угруповання підприємств є представники великого та малого підприємництва, органи влади, наукові установи та ін., що значно покращує передачу інформаційних ресурсів серед усіх зацікавлених сторін у дії кластера.

Місцеві та регіональні галузеві ради підприємців мають сприяти процесу формування дієвого механізму партнерства суб'єктів господарювання і органів виконавчої влади на підставі відкритості, прозорості, а також співпраці у реалізації державної регуляторної політики у сфері підприємництва. До їхньої компетенції слід віднести розробку пропозицій щодо перегляду нормативно-правових актів у сфері підприємництва; розгляд проектів та аналіз виконання комплексних та цільових регіональних програм розвитку.

А також розробку та подання пропозицій органам виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо формування та реалізації створення правових, економічних та організаційних умов для забезпечення подальшого розвитку підприємницької діяльності в регіоні; допомогу суб'єктам підприємництва в розв'язанні спірних питань; упорядкування роботи перевірок контролюючих органів; забезпечення громадського контролю за дотриманням органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування при розробленні проектів нормативно-правових актів, а також заходів, передбачених Законами України; підтримку ініціативи в підприємницькій діяльності шляхом популяризації суспільно-корисної підприємницької діяльності, відродження пріоритетних

традицій та етичних принципів вітчизняного підприємництва.

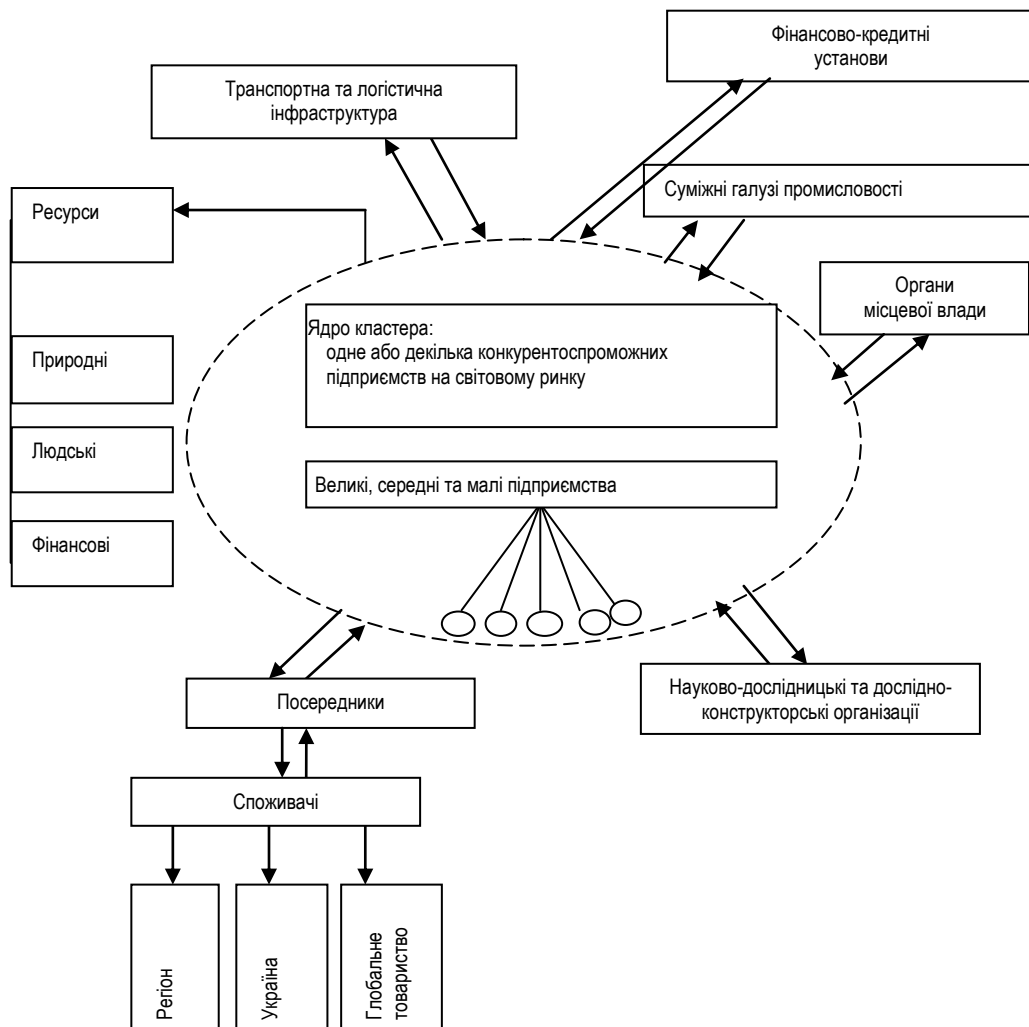

Рис. 2. Структура кластера промисловості в умовах Covid-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції*

* Джерело: [2]

Висновки і перспективи.

Кооперація виробничих МСП з великими промисловими підприємствами висуває до них певні вимоги. Перш, ніж намагатися кооперувати з великими промисловими підприємствами, виробниче МСП повинно мати чітке уявлення про стан своєї діяльності, власний потенціал та його використання, становище на ринку товарів і послуг відносно конкурентів. Тому в роботі розроблено процедуру діагностики стану діяльності виробничого МСП, провідним у якій є оцінювання його платоспроможності. Конкуентоспроможність виробничого МСП, його потенціал та стійкість оцінюються з використанням наявних способів.

Виробничі МСП різняться за масштабом та видами діяльності, політикою її фінансування, ступенем інтегрованості в економіку регіону чи виробничий кластер, що зумовлює множинність

напрямів їхньої підтримки діяльності. Ці напрями поєднано в межах адміністративної та ринкової підтримки. Адміністративна підтримка виробничих МСП здійснюється ринковими та державними інституціями (державою – через законодавчу, фінансову та регульовальну політику, місцевими органами влади, недержавними некомерційними організаціями, галузевими утвореннями та об'єднаннями тощо). Основні її напрями сформовано за результатами узагальнення світового та вітчизняного досвіду.

Ринкову підтримку виробничих МСП доцільно скеровувати на активізацію їхньої діяльності – допомогу в пошуку ринків збуту, замовників та ділових партнерів, використання механізмів адаптації підприємств з використанням всього спектру можливостей адміністративної підтримки. Ринкова підтримка є дієвішою та мотивованою, зокрема йдеться про кооперацію виробничих МСП з великими промисловими підприємствами певної соціально-економічної локації. Кооперація виробничих МСП з великими промисловими підприємствами як різновид ділового партнерства може відбуватися не лише у традиційних формах, але й з використанням її найпоширеніших організаційно-економічних моделей – субпідряд, франчайзинг, лізинг та венчурний бізнес. Використання такого спектру організаційно-економічних моделей кооперації сприятиме задоволенню інтересів кожного з її учасників і зміцненню економіки регіону.

Список використаних джерел

1. Ареф'єв С. О. Концептуальний підхід формування адаптивного управління на підприємстві. *Вісник КНУТД*. Випуск 6. 2018. С. 372-376.
2. Гнатенко І. А. Визначення інновацій як інструментарію національного підприємництва. *Науковий вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Серія «Економіка»*. 2018. Т. 23. Вип. 5 (70). С. 38-42.
3. Лояк Л. М. Роль інновацій у розвитку малого підприємництва. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Вип. 1. С. 110-114.
4. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 1. P. 129-135.
5. Fang L. Do clusters encourage innovation? A meta-analysis. *J. Plan. Lit.* 2015. Vol. 30. Issue 3. P. 239-260.
6. Guo D., Guo Y. Government-subsidized R & D and firm innovation: evidence from China. *Research Policy*. 2016. № 45(6). P. 1129-1144.
7. Kozhukhivska R., Parubok N., Petrenko N., Podzihun S., Udovenko I. Methods of assessment of efficiency of creating regional innovative clusters for dynamic development of economics. *Investment Management and Financial Innovations*. 2017. №14 (3). P. 302-312.
8. Szczygielski K., Grabowski W., Pamukcu T. Does government support for private innovation matter? Firm-level evidence from two catching-up countries. *Research Policy*. 2017. №46 (1). P. 219-237.
9. Zaenchkovsky A. Prospectsof non-ferrous metallurgy enterprises participation in industrial clusters. *Economic Annals-XXI*. 2018. № 174(11-12). P. 63-68.
10. Zos-Kior M., Hnatenko I., Isai O., Shtuler I., Samborskyi O., Rubezhanska V. Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2020. Vol.42. No.4. P. 504-515.

Статтю отримано: 16.03.2021 / Рецензування 30.04.2021 / Прийнято до друку: 01.06.2021

Iryna Hnatenko

Dr. Sc. (in Economics), Associate Professor,
Associate Professor of Department of Entrepreneurship and Business
Kyiv National University of Technologies and Design
Kyiv, Ukraine

E-mail: q17208@ukr.net

ORCID: 0000-0002-0254-2466

MODERN MANAGEMENT AND INFORMATION AND SECURITY APPROACHES TO THE FORMATION OF AN INNOVATIVE CLUSTER GROUP IN THE CONDITIONS OF COVID-19 ON THE BASIS OF SUSTAINABILITY, DECENTRALIZATION AND EUROPEAN INTEGRATION

Abstract

Introduction. Differences in the understanding of the main management and information and security approaches to the formation of an innovative cluster group of SME with large industrial enterprises indicate the ambiguity of ways to measure and evaluate such interaction and its scope, which in Covid-19 on the basis of sustainability, decentralization and European integration requires further study.

Methods. The historical and logical method is used in the article; the method of systematization, classification and theoretical generalization; the method of institutional analysis; the method of system analysis; the method of logical analysis and synthesis; the method of graphical analysis.

Results. It is proved that the cooperation of industrial SME with large industrial enterprises makes certain demands on them. Before attempting to cooperate with large and medium-sized industrial enterprises, manufacturing SME must have a clear idea of the state of their activities, their own potential and its use, the market position of goods and services relative to competitors. Therefore, the procedure of diagnostics of the state of activity of industrial SME is developed in the work, the leading one in which is the assessment of its solvency. The competitiveness of a production SME, its potential and sustainability are assessed using available methods. Production SME differ in scale and types of activity, policy of its financing, degree of integration into the economy of the region or production cluster, which determines the multiplicity of areas of their support.

Discussion. Market support for manufacturing SME should be directed to intensify their activities - assistance in finding markets, customers and business partners, the use of mechanisms for adaptation of enterprises using the full range of opportunities for administrative support. Cooperation of manufacturing SME with large industrial enterprises as a kind of business partnership can take place not only in traditional forms, but also using its most common organizational and economic models - subcontracting, franchising, leasing and venture business. The use of such a range of organizational and economic models of cooperation will help meet the interests of each of its participants and strengthen the economy of the region.

Keywords: modern management, information and security approaches, innovative cluster group, COVID-19, sustainability, decentralization, European integration.

References

1. Arefiev, S.O. (2018). Kontseptual'nyy pidkhid formuvannya adaptivnoho upravlinnya na pidpryemstvi [Conceptual approach to the formation of adaptive management in the enterprise]. *Visnyk KNUTD [Bulletin of KNUTD]*, 6, 372-376. [in Ukr.]
2. Hnatenko, I. (2018). Vyznachennya innovatsiy yak instrumentariyu natsional'noho pidpryemnytstva [Definition of innovations as tools of national entrepreneurship]. *Naukovyy visnyk Odes'koho natsional'noho universytetu imeni I. I. Mechnykova. Seriya «Ekonomika» [Scientific Bulletin of Odessa II Mechnikov National University. Economics Series]*, 23, 5 (70), 38-42. [in Ukr.]
3. Loyak, L.M. (2016). Rol' innovatsiy u rozvytku maloho pidpryemnytstva [The role of innovation in the development of small business]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy [Socio-economic problems of the modern period of Ukraine]*, 1, 110-114. [in Ukr.]
3. Brockova, K., Rossokha, V., Chaban, V., Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Rubezhanska, V. (2021). Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 43.1, 129-135.
4. Fang, L. (2015). Do clusters encourage innovation? A meta-analysis. *J. Plan. Lit.*, 30.3, 239-260.
5. Guo, D. & Guo, Y. (2016). Government-subsidized R & D and firm innovation: evidence from China. *Research Policy*, 45(6), 1129-1144.
6. Kozhukhivska, R., Parubok, N., Petrenko, N., Podzihun, S., Udovenko, I. (2017). Methods of assessment of efficiency of creating regional innovative clusters for dynamic development of economics. *Investment Management and Financial Innovations*, 14 (3), 302-312.
7. Szczygielski, K., Grabowski, W., Pamukcu, T. (2017). Does government support for private innovation matter? Firm-level evidence from two catching-up countries. *Research Policy*, 46 (1), 219-237.
9. Zaenchkovsky, A. (2018). Prospectsofnon-ferrous metallurgy enterprises participation in industrial

clusters. *Economic Annals-XXI*, 174(11-12), 63-68.

10. Zos-Kior, M., Hnatenko, I., Isai, O., Shtuler, I., Samborskyi, O., Rubezhanska, V. (2020). Management of Efficiency of the Energy and Resource Saving Innovative Projects at the Processing Enterprises, *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 42.4, 504-515.

Received: 03.16.2021 / Review 04.30.2021 / Accepted 06.01.2021

